
ZLOUPOTREBA SLUŽBENOG POLOŽAJA ILI OVLAŠĆENJA

THE ABUSE OF OFFICIAL POSITION OR POWER

Suzana Ubiparipović¹²
Pravni fakultet, Slobomir P Univerzitet

Sažetak

Autor u radu analizira zakonsku inkriminaciju zloupotrebe službenog položaja ili ovlašćenja u Republici Srpskoj, dajući kritički osvrt na potrebne reforme ovog krivičnog djela, u smislu „ukidanja“ odgovornog lica kao izvršioca ovog krivičnog djela, te preciziranja „namjere“ kao subjektivnog elementa, u cilju lakšeg procesuiranja i dokazivanja ovog krivičnog djela. Dalje se u radu ukazuje na značaj izvršenih reformi ovog krivičnog djela u Republici Srbiji u smislu podjele na dva krivična djela „zloupotrebu položaja odgovornog lica“ i „zloupotrebu službenog položaja“, kao i analiza ovog djela u Republici Hrvatskoj.

Ključne riječi: službeni položaj, službeno lice, odgovorno lice.

Summary

In her paper, the author analyzes the legal incrimination of the abuse of official position or power in the Republic of Srpska, giving the critical review of the necessary reforms of this criminal offense in terms of the abolition of the responsible person as the offender, as well as clarification of the "intention" as a subjective element for the purpose of the prosecution and proving the criminal offense. Furthermore, the paper highlights the importance of reforms of this criminal offense made in the Republic of Serbia in terms of the division into two criminal offenses called "abuse of position of the person responsible" and "abuse of official position", as well as the analysis of this offense in the Republic of Croatia.

Keywords: official position, official person, responsible person.

---

¹² Svetog Save br.1.74101 Doboj, Republika Srpska, tel: 0038765969216; fax: 0038753209622, email: suzanamalesic@gmail.com

1 Uvod

Danas savremena društva pojam korupcije vezuju za grupu krivičnih djela protiv službene dužnosti. Tipično krivično djelo izvršeno od strane službenog lica je zloupotreba službenog položaja ili ovlašćenja. Svako lice je dužno da se ponaša u skladu sa ustavom, zakonima i propisima zasnovanim na zakonu. Postoji čitav niz propisa koji definišu prava i dužnosti lica koja obavljaju određene službe. Postupanje suprotno ovim propisima, predstavlja zloupotrebu u širem smislu te riječi. Naime, sam pojam zloupotrebe u opštem smislu predstavlja osnovu za pojam zloupotrebe u krivičnopravnom smislu, ali se ova dva pojma ne poklapaju. Krivičnopravni pojam zloupotrebe službene dužnosti ima za osnovu opšti pojam zloupotrebe, ali je uži od njega, jer je zloupotreba obilježje i disciplinskih prestupa, odnosno drugih povreda službene dužnosti. Naime, nije svaka zloupotreba jednako društveno opasna da bi morala biti inkriminisana kao krivično djelo. Neka ponašanja mogu predstavljati disciplinske prestupe, prekršaje ili privredne prestupe.

Pojam zloupotrebe službenih ovlašćenja ili službenog položaja nije jedinstven. U najširem smislu zloupotreba (abusus) je svako ponašanje koje je protivpravno i protivno interesima službe, a posebno ono koje je protivno ustavu, zakonu ili drugom pravnom propisu ili opštem aktu (Sajo, 1998, str. 37-46). U teoriji krivičnog prava razlikuje se pojam zloupotrebe službenog položaja u objektivnom i u subjektivnom smislu. Službena dužnost je zloupotrebljena u objektivnom smislu kada službeno lice djeluje protivno interesima službe tako što prekoračuje svoja službena ovlašćenja ili ne vrši svoje službene dužnosti, dok sa druge strane službena dužnost se zloupotrebjava u subjektivnom smislu kada službeno lice preduzima službene radnje koje su, u okviru njegovog službenog ovlašćenja, ali to ne čini u interesu službe već da bi se postigao neki drugi cilj.

2 Zakonska regulativa krivičnog djela zloupotreba službenog položaja ili ovlašćenja u Bosni i Hercegovini

Krivično djelo zloupotrebe službenog položaja ili ovlašćenja, poznaju, uz određene sličnosti i razlike, sva četiri krivična zakona u Bosni i Hercegovini. Krivični zakon Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 49/2003) u odnosu na ostale krivične zakone u Bosni i Hercegovini u pogledu krivičnog djela zloupotrebe službenog položaja ili ovlašćenja sadrži znatne razlike. Zakonodavac je inkriminisao nekoliko oblika ovog krivičnog djela: zloupotreba službenog položaja radi ostvarivanja neimovinske koristi ili nanošenja štete drugome, zloupotreba službenog položaja radi pribavljanja materijalne koristi i njihovi teži oblici.

Radnja izvršenja je određena alternativno i djelo se može pojaviti u tri oblika: iskorišćavanje službenog položaja ili ovlašćenja, prekoračenje granica službenog položaja i nevršenje službene dužnosti (Babić i Marković, 2007, str. 248). Iskorišćavanje službenog položaja ili ovlašćenja postoji kada službeno ili odgovorno lice preduzima radnju koja je istina u okviru njegovog službenog položaja ili ovlašćenja, ali to ne čini u interesu službe, nego da bi na taj način pribavio za sebe ili za drugo fizičko ili pravno lice kakvu korist (imovinskog ili neimovinskog karaktera)

ili da bi drugome nanio kakvu štetu ili teže povrijedio prava drugoga. Radnja izvršenja je iskorišćavanje službenog položaja ili ovlaštenja.

Treba napomenuti da ovaj oblik radnje izvršenja ima niz kritika od strane naučne i stručne javnosti. Osnovna primjedba na logičku konstrukciju ovog krivičnog djela se sastoji u tome što se predviđa radnja izvršenja „iskorišćavanje“, dakle zloupotrebu službenog položaja kao takvu i omogućuje da se u biću krivičnog djela otvara blanket koji može da sadrži neodređen broj i vrstu radnji izvršenja, budući da praktično radnja izvršenja nije logički definisana kao različita od drugih krivičnih djela (Krstić, 2008, str. 132). Novoselac kritikuje pojam „iskorištavanje“ smatrajući da osoba koja savjesno obavlja svoju dužnost takođe iskorišćava svoj položaj i ovlaštenje, u tom slučaju za dobrobit pravne osobe, pa i svoju dobrobit jer od toga živi (Noveslac, 2002, str. 3-36).

Dakle, logičko biće ovog krivičnog djela ne obezbjeđuje njegovu distinkciju od velikog broja drugih krivičnih djela i omogućuje proizvoljnu primjenu u praksi. Problem predstavlja što sama radnja izvršenja predstavlja ponavljanje naslova djela, što gramatičko i logično biće djela nije definisano koncizno i jasno, a sve ovo je u suprotnosti sa načelom zakonitosti kao jednom od osnovnih načela krivičnog prava. Naime, gramatičko i logičko biće krivičnog djela nije precizno definisano, tako da protivpravnost kao konstitutivni element bića ovog djela ne proizilazi iz opisa radnje izvršenja. Protivpravnost odnosno nezakonitost preduzetih radnji od strane izvršioca se podrazumjevalo, ali eksplicitno nije navedeno kao takvo (Krstić, 2008, str. 132). „Iskorišćavanje“ službenog položaja se poistovećivalo sa nezakonitim postupanjem službenog lica i preduzimanjem radnji koje nisu u interesu službe, tako da je definisanje protivpravnosti „pripadalo slobodnoj interpretaciji proistekloj iz teorije i sudske prakse u vremenu socijalizma (Beljanski, 2008, str. 22).

Drugi način izvršenja krivičnog djela zloupotrebe službenog položaja ili ovlaštenja jeste prekoračenje granica službenog položaja. Prekoračenje granica službenog položaja ostvaruje službeno lice kada postupa izvan svojih ovlaštenja, izvan svoje stvarne nadležnosti. Izvršilac praktično prevazilazi granice svojih ovlaštenja i zadire u nadležnost nekog drugog službenog lica ili uopšte vrši radnje koje ne spadaju u nadležnost njegove službe.¹³ Radi se o prekoračenju ovlasti zastupanja, tako da pravni posao ne obavezuje zastupanu pravnu osobu (Noveslac, 2007, str. 321.) Bitno je napomenuti da svako prekoračenje službenih ovlaštenja ne mora biti zloupotreba ako se ide za ostvarenjem legalnog cilja, pri čemu je učinjena manja povreda postupka, odnosno primijenjenog sredstva (Mršić, 2006. str. 91).

Nevršenje službene dužnosti postoji kada službena osoba svjesno i voljno propušta učiniti što je dužna učiniti, a što pripada krugu njene nadležnosti, odbija učiniti što je dužna učiniti, ne uređuje gdje je trebala odmah postupati, odugovlači s preduzimanjem radnje ili obavljanjem neke svoje službene obaveze ili radnju preduzima tako da se ne može postići njen cilj (Brentić i Ljubej, 2015, str. 774). Radi

---

¹³ Primera radi, kada policajci napuste službeni zadatak čuvanja mosta pa na autoputu zaustave vozila strane registracije i bez ovlaštenja zbog nepostojećeg prekršaja naplate kaznu i ne izdaju priznanicu oštećenima.

se o nečinjenju odnosno propuštanju radnje koju je dužan izvršiti, kao i o preduzimanju radnje u vrijeme kada ona ne može postići svoj cilj. Naime, službeno lice ne čini nešto što spada u njegovu kompetenciju i što je dužan da čini, odbija da uradi nešto što je dužan da uradi ili odugovlači sa preduzimanjem ili izvršenjem neke svoje službene obaveze (Babić i Marković, 2009, str. 249).

Za krivična djela nečinjenja se veže radnja izvršenja dužnosti na činjenje. To lice je „garant“ izvršenja obaveze koja mu je uspostavljena ili zakonom ili nekim drugim pravnim poslom. Kako se u praksi javljaju različiti slučajevi, zakonodavac je pored osnovnog oblika, propisao i četiri teža oblika. Teži oblik djela koji je određen stavom 2. postoji ako je djelom iz stava prvog nanesena znatna šteta ili je došlo do teže povrede prava drugog, što može biti kako fizičko tako i pravno lice. Drugi teži oblik djela postoji ako je zloupotrebu službenog položaja ili ovlaštenja u bilo kom obliku izvršilac preduzeo u namjeri da za sebe ili drugog pribavi protivpravnu imovinsku korist. Stavom 4. predviđen je još jedan teži oblik koji postoji ako je djelom iz stava 3. odnosno ako je vršenjem jedne od alternativno određenih radnji izvršenja pribavio imovinsku korist koja prelazi iznos od 10.000 konvertibilnih maraka. Četvrti teži oblik postoji ako je izvršenjem osnovnog oblika djela pribavljena imovinska korist u visini preko 50.000 KM.

Za osnovni oblik djela zakonodavac je propisao kaznu zatvora od tri mjeseca do tri godine. Za prvi teži oblik učinilac će se kazniti kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina. Ista kazna predviđena je i za drugi teži oblik. Ukoliko je djelom iz stava 3. ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu većem od 10.000 KM, zakonodavac je propisao kaznu zatvora od jedne do osam godina odnosno za iznos preko 50.000 KM, kaznu zatvora od dvije do deset godina.

Ovaj zakon razlikuje koristoljubivu od nekoristoljubive zloupotrebe. Članom 347. stavovima 1. i 2. propisana je nekoristoljubiva zloupotreba službenog položaja, dok je stavovima 3. i 4. propisana koristoljubiva zloupotreba službenog položaja. Stavovi 1. i 3. predstavljaju osnovne oblike nekoristoljubive i koristoljubive zloupotrebe, dok stavovi 2. i 4. predstavljaju kvalifikovane tj. teže oblike zloupotrebe. Posljedica ovog krivičnog djela mada različito određena u Krivičnim zakonima BiH, FBiH i KZBD, sa jedne strane i KZRS sa druge strane, suštinski se podudara u svim krivičnim zakonima u BiH. Dakle, svi krivični zakoni u BiH posljedicom ovog krivičnog djela obuhvatili su i imovinsku i neimovinsku korist odnosno štetu ili povredu prava drugog, samo na različite načine. U pogledu koristi ne traži se uslov protivpravnosti koristi, tako da je svaka korist obuhvaćena posljedicom ovog krivičnog djela. Kada je u pitanju različit način obuhvatanja imovinske i neimovinske koristi on je izražen u tome što je u svim krivičnim zakonima u BiH posljedicom ovog djela tretirano pribavljanje kakve koristi ili prouzrokovanje štete ili teže povređivanje prava drugog, dok je samo u KZRS naglašena razdvojena neimovinska korist u stavu prvom, i imovinska korist u stavovima trećem i četvrtom.

U krivičnom zakonodavstvu Bosne i Hercegovine, zapaženo je KZ BiH, FBiH, KZ BD BiH imaju u suštini samo jednu razliku kada je riječ o predmetnom krivičnom djelu, a ona se odnosi na svojstvo izvršioca djela. Dakle, prema Krivičnom zakonu Bosne i Hercegovine izvršilac može biti samo službena ili odgovorna osoba u institucijama Bosne i Hercegovine, prema Krivičnom zakonu Federacije Bosne i

Hercegovine izvršilac može biti samo službena ili odgovorna osoba u Federaciji Bosne i Hercegovine, i prema Krivičnom zakonu Brčko Distrikta, izvršilac može biti samo službena ili odgovorna osoba u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine. Krivični zakon Republike Srpske, za razliku od ovih zakona navodi samo da izvršilac ovog krivičnog djela može biti službeno ili odgovorno lice, ne navodeći pri tome da izvršilac može biti službeno ili odgovorno lice u Republici Srpskoj. U pogledu vinosti učinioca za sve krivične zakone u BiH zajedničko je da kao oblik vinosti predviđaju isključivo umišljaj. Međutim, u pogledu standarda i vrste umišljaja stvar je značajno drugačija u KZBiH, KZFBiH i KZBD sa jedne, i KZRS sa druge strane. Dok se u KZRS za postojanje ovog krivičnog djela traži „namjera“ odnosno isključivo direktni umišljaj, to nije slučaj u KZBiH, KZFBiH, KZBD koji takav uslov ne predviđaju. Kada je u pitanju KZRS, za postojanje namjere se kod ovog krivičnog djela traži da je učinilac bio svjestan iskorišćavanja, prekoračenja službene dužnosti ili ovlaštenja ili propuštanja službene dužnosti, te svijest o neimovinskoj ili imovinskoj koristi ili šteti koja predstavlja razlog odnosno cilj takvog iskorišćavanja, prekoračenja ili propuštanja, te htjenje da se izvrši takvo iskorišćavanje prekoračenje ili propuštanje u cilju takve koristi ili štete. U pogledu ostalih obilježja djela, radnje izvršenja, kvalifikatornih okolnosti i zaprečenih kazni, odredbe su identične. Krivični zakon Bosne i Hercegovine i Krivični zakon Federacije Bosne i Hercegovine sadrže i četvrti stav u kom je izričito propisano da će pribavljena korist biti oduzeta.

3 Zloupotreba službenog položaja ili ovlaštenja u uporednom zakonodastvu

U krivičnom zakonodavstvu Republike Srbije, izmjenom i dopunom od 24.12.2012. godine Krivičnog zakonika Republike Srbije (Službeni glasnik br. 121/12) krivično djelo zloupotrebe službenog položaja je podijeljeno u dva krivična djela. Podjela je izvršena prema svojstvu izvršioca i ovlaštenjima koja im pripadaju, na krivično djelo zloupotrebe službenog položaja i krivično djelo zloupotrebe položaja odgovornog lica. Izmjene se tiču brisanja odgovornog lica kao izvršioca ovog krivičnog djela zloupotrebe službenog položaja. Sada izvršilac ovog krivičnog djela može biti samo službeno lice. Vršene su izmjene u pogledu lica koja imaju svojstvo službenog lica, tako da se pod ovim licima sada smatra i javni bilježnik, izvršitelj i arbitar. Ovom izmjenom zakonodavac otklanja nedoumicu o svojstvu lica koja obavljaju (privatni izvršitelji) ili će tek obavljati (javni bilježnici). Pored ove izmjene, proširen je i pojam stranog službenog lica, tako da je svojstvo stranog službenog lica prošireno i na službenike stranog zakonodavnog ili izvršnog organa, međunarodne organizacije i službenike međunarodnog suda i suda strane države.

Sadašnja inkriminacija regulisana je članom 359. Krivičnog zakonika Republike Srbije. Ovo krivično djelo ima osnovni oblik i dva teža oblika. Radnja izvršenja osnovnog oblika propisana je alternativno i to: iskorišćavanje službenog položaja ili ovlaštenja, prekoračenje granica službenog položaja ili ovlaštenja i nevršenje službene dužnosti. Teži oblik iz stava 2. postoji onda kada je izvršenjem djela iz stava 1. pribavljena imovinska korist u iznosu preko četristopedeset hiljada dinara. Za ovaj oblik propisana je kazna zatvora od jedne do osam godina. Najteži oblik postoji onda

kada ta korist prelazi iznos od milion i petsto hiljada dinara, za koji je propisana kazna zatvora od dvije do dvanaest godina. Djelo je dovršeno kada nastupi posljedica, tj. kada je pribavljena kakva korist, drugom nanesena kakva šteta ili su teže povrijeđena prava drugog. U pogledu krivice potreban je umišljaj izvršioca. Krivičnim djelom se sebi ili drugome fizičkom ili pravnom licu pribavlja korist ili drugom nanosi šteta, koja sada mora biti imovinska. Pojam koristi ili štete je sužen samo na imovinsku.

Za razliku od našeg krivičnog zakonodavstva, gdje se kao izvršilac javlja pored službenog lica i odgovorno lice, izvršilac ovog krivičnog djela može biti samo službeno lice. Naime, dok je kod službenog lica široka krivičnopravna zaštita opravdana, pa sva savremena krivičnopravna zakonodavstva poznaju ovu inkriminaciju nešto drugačije formulisanu, u odnosu na odgovorno lice situacija je drugačija. Dosadašnja inkriminacija se u odnosu na njih čini preširokom, jer može da obuhvati i slučajeve privrednog poslovanja koje se obavlja u skladu sa propisima koji regulišu to poslovanje. Upravo iz toga razloga u Krivični zakonik Republike Srbije uveden je novo krivično djelo – Zloupotreba položaja odgovornog lica. Sumirano, službena lica mogu biti izvršioци oba krivična djela jer mogu imati svojstvo i službenog i odgovornog lica. Odgovorna lica mogu biti izvršioци krivičnog djela zloupotrebe službenog položaja samo na osnovu posebnih zakona kada su pravnom licu povjerene, prenijete, djelatnosti od opšteg interesa. S obzirom na različit karakter, položaj i ovlaštenja službenog i odgovornog lica, odgovorno lice može biti izvršilac novouvedenog krivičnog djela sa sličnim zakonskim opisom ali ne i zloupotrebe službenog položaja.

U krivičnom zakonodavstvu Republike Hrvatske, krivično djelo zloupotrebe položaja i ovlasti (Narodne novine br. 61/15), propisano je članom 291. Krivičnog zakona Republike Hrvatske u glavi XXVIII, u grupi krivičnih djela protiv službene dužnosti. Ovo djelo, u posljednje vrijeme je bilo izloženo velikoj kritici naučne i stručne javnosti, u smislu da bi ovo krivično djelo trebalo biti isključivo službeno djelo odnosno da izvršioци ovog djela mogu biti isključivo službena lica. Glavni objekt krivičnopravne zaštite je službena dužnost. Riječ je o pravom opštem službenom krivičnom djelu gdje je svojstvo službene osobe konstitutivno obilježje djela a može biti izvršeno u obavljanju bilo koje službe. Kada službena osoba djeluje unutar granica službene ovlasti i preduzme radnju koja pripada u njenu službenu dužnost, pa time sebi ili drugoj osobi pribavi korist ili drugome nanese štetu, riječ je o iskorišćavanju položaja ili ovlasti. Tipičan primjer iskorišćavanja položaja ili ovlasti je postupanje izvršioca u suprotnosti s postojećim propisima, odlukama i nalogima nadležnih tijela (Brnetić i Ljubej, 2015, str. 773). Neobavljanje dužnosti postoji kada službena osoba svjesno i voljno propušta učiniti što je dužna učiniti, a što pripada krugu njene nadležnosti, odbija učiniti što je dužna učiniti. Ovaj oblik može se ostvariti činjenjem, kada postoji formalno i materijalno propuštanje preduzimanja dužne radnje, ili nečinjenjem, kada postoji formalno preduzimanje dužne radnje ali ne i njezino materijalno vršenje. Za osnovni oblik djela zakonodavac je propisao kaznu zatvora od šest mjeseci do pet godina. Ukoliko je krivičnim djelom iz stava 1. ovog člana pribavljena znatna imovinska korist ili je nanesena znatna šteta, izvršilac će se kazniti zatvorom od jedne do dvanaest godina. Znatna šteta, odnosno znatno oštećenje kao zakonsko obilježje postaje onda kada vrijednost nanesene štete,

odnosno oštećenja prelazi 30. 000, 00 kuna (Garačić, 2005, str. 115). Dakle, kvalifikovani oblik djela postoji kada je krivičnim djelom pribavljena znatna imovinska korist ili je nanesena znatna šteta.

4 Zaključak

Analizirajući krivično zakonodavstvo Bosne i Hercegovine, naišli smo na niz razlika između krivičnih zakona koji egzistiraju na području Bosne i Hercegovine. Posebne specifičnosti postoje u krivičnom pravu Republike Srpske. Najvažniju razliku predstavlja razdvajanje koristoljubive od nekoristoljubive zloupotrebe, koju ostali krivični zakoni u Bosni i Hercegovini ne razdvajaju. Postoje, i razlike u pogledu zapriječene kazne u odnosu na ostale krivične zakone u Bosni i Hercegovini. Analizom zakonskih rješenja u krivičnom zakonodavstvu Republike Srpske došli smo do spoznaje da je zakonodavac regulisao službena lica u državnim organima i odgovorna lica u preduzećima i drugim pravnim licima tako da ih je povezoao kao izvršiocyte na štetu istog zaštitnog objekta, iako se radi o subjektima koji su potencijalno izvršioci na štetu različitih grupnih zaštitnih objekata. Treba reći da ovakvo rješenje sa kombinacijom službenog ili odgovornog lica, nije prihvaćeno u krivičnim zakonodavstvima država koje su članice Evropske unije, te smo stoga mišljenja da su potrebne izmjene ovakvog zakonskog rješenja u cilju smanjenja i lakšeg procesuiranja ovog krivičnog djela. Specifična situacija zakonskog rješenja u Republici Srpskoj jeste i u pogledu subjektivnog elementa gdje se traži postojanje „namjere“ da se sebi ili drugom na ovaj način pribavi korist ili da se drugome nanese kakva šteta ili da se teže povrijede prava drugog, što dovodi do problema prilikom dokazivanja, te se iz tog razloga donosi veliki broj oslobođajućih presuda. Republika Srbija kao izvršiocyte ovog krivičnog djela predviđa samo službeno lice, za razliku od našeg zakonodavca koji još uvijek predviđa da izvršilac može biti i službeno i odgovorno lice.

Moramo istaći da nema uspješne borbe protiv ovog krivičnog djela ako se ne izvrše izmjene zakonskog rješenja ove inkriminacije koja je nejasna, neprecizna, radnja izvršenja preširoko postavljena, koja obuhvata različita postupanja i propuštanja, odnosno potrebna je izmjena same koncepcije ovog krivičnog djela koja je u suprotnosti sa jednim od osnovih načela krivičnog prava – načelom zakonitosti koji nalaže da krivično pravna norma mora biti jasno i precizno postavljena. Stoga predlažemo da pravna doktrina i zakonodavna tijela u Republici Srpskoj moraju pod hitno redefinisati pojam „iskorišćavanje“ službenog položaja kako bi se u praksi razriješile razne zloupotrebe ovog pojma. U cilju postizanja što preciznijeg određivanja ovog krivičnog djela neophodno je precizirati lica koja se smatraju „službenim licem“, lica koja se smatraju „odgovornim licem“ kako ne bi dolazilo do njihovog izjednačavanja jer su službena i odgovorna lica, dva različita subjekta koja imaju različita ovlaštenja i to u različitim oblastima, u biću ovog krivičnog djela precizirati „namjeru“ kao njegov subjektivni element. Iz iznesenog slijedi zaključak da se pitanje pravne konstrukcije i dokazivosti ovog krivičnog djela može riješiti preciznijim formulisanjem logičkog bića više krivičnih djela ili jednog krivičnog djela sa više oblika.

5 Popis literature

- Babić, M. i Marković, I. (2009). *Krivično pravo, posebni dio*, treće izdanje. Pravni fakultet u Banja Luci.
- Brnetić, D. i Ljubej, A. (2015). Zbornik radova međunarodne znanstveno-stručne konferencije, ur. Ksenija Butorac „*Analiza korupcijskih krivičnih djela protiv službene dužnosti iz policijske prakse*, (str. 770-790) Istraživački dani visoke policijske škole u Zagrebu.
- Beljanski, S. (2008). Zbornik radova, Okrugli sto „Prate li krivično zakonodavstvo i praksa u Srbiji društvene i ekonomske promjene, Centar za ljudska prava, *Šta bi trebalo mijenjati u posebnoj dijelu Krivičnog zakonika* Beograd.
- Garačić, A. (2005). Neki neobjašnjeni pojmovi kao zakonsko obilježje kaznenog djela, *Aktuelna pitanja kaznenog zakonodavstva, Inženjerski biro*, str. 15
- Krstić, J. (2008). Krivično djelo zloupotreba službenog položaja u suprotnosti sa principima Evropske konvencije o ljudskim pravima i Ustava Republike Srbije. *Zbornik instituta za kriminološka i sociološka istraživanja, Vol. XXVII* 1-2.
- Mršić, G. (2006). Kaznena djela protiv službene dužnosti, poseban osvrt na neke slučajeve iz sudske prakse, *Hrvatska pravna revija*, br. 6, str. 91.
- Noveselac, P. (2002). Zluporaba položaja i ovlasti kao gospodarsko kazneno djelo, *Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu*, vol 9. broj 1, str. 3-36
- Sajo, A. (1998). Corruption, Clientelism and Future of the Constitutional State in Eastern Europe, *East European Constitutional Review*, broj 1, str. 98.
- Krivični zakonik Republike Srbije. Službeni glasnik Republike Srbije, broj 85/2005, 88/2005-ispr., 107/2005-ispr., 72/2009, 111/2009, 121/2012 104/2013 i 108/2014).
- Kazneni zakon Republike Hrvatske. Narodne novine, 125/11, 144/12, 56/15, 61/15 na snazi od 30.05.2015. godine.
- Krivični zakon Republike Srpske. Službeni glasnik Republike Srpske, broj 49/2003, 108/2004, 37/2006, 70/2006, 73/2010, 1/2012 i 67/2013).
- Krivični zakon Bosne i Hercegovine. Službeni glasnik Bosne i Hercegovine, broj 3/2003, 32/2003, 37/2003, 54/2004, 61/2004, 30/2005, 53/2006, 55/2006, 32/200, 8/2010, 47/14, 22/15, 40/15).
- Krivični zakon Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine. Službeni glasnik Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, broj 10/2003, 45/04, 6/2005, 21/2010 i 9/2013)
- Krivični zakon Federacije Bosne i Hercegovine. Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine, broj 36/2003, 37/2003, 21/2004, 69/2004, 18/2005, 42/2010, 42/2011, 59/14, 76/14 i 46/16).